

НЕПЕРЕРВНА ІНШОМОВНА ОСВІТА

CONTINUOUS FOREIGN LANGUAGE EDUCATION

УДК 371.134(045)

Юлія Короткова

ORCID iD 0000-0002-6930-9730

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та освіти,
Маріупольський державний університет,
просп. Будівельників, 129-а, 87500 м. Маріуполь, Україна
y.korotkova@mdu.in.ua

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗАДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЇХНЬОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У статті аналізується проблема покращення іншомовної комунікативної компетенції студентів ВНЗ як умова підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці. Дієвими шляхами поліпшення названої компетенції визначено: налагодження співпраці між викладачами як практичного курсу іноземної мови, так й інших навчальних дисциплін, систематичного, науково обґрунтованого використання ІКТ-технологій, по-з'явлення академічної мобільності, удосконалення процедури сертифікації знань з іноземних мов, удосконалення теоретико-методологічних засад укладання навчальних програм, підручників, посібників з мови.

Ключові слова: академічна мобільність; інформаційно-комунікаційні технології; іншомовна комунікативна компетенція; навчальні програми; підручники; посібники; сертифікація знань.

Вступ. Інтеграція України в європейський та світовий освітній простір, глобалізаційні процеси в світі, відкритість кордонів, посилення міжнародної співпраці на всіх освітніх рівнях, невпинний розвиток науки і техніки, інформаційно-комунікаційних технологій вимагають від сучасного фахівця постійного вдосконалення свого професійного рівня.

Підвищенню конкурентоспроможності студентів і випускників вищих навчальних закладів, окрім іншого, сприяє покращення їхньої іншомовної комунікативної компетенції.

Питанням удосконалення мовної освіти присвячено праці таких учених, як: В. Базуріна, В. Баркасі, О. Волченко, О. Дуплійчук, І. Закір'янова, О. Зуброва, В. Калінін, Ю. Картавая, І. Клак, В. Коваль, О. Копусь, А. Маслюк, І. Пасинкова, О. Пахомова, П. Сердюкова, Т. Симоненко, І. Соколова тощо. Лінгводидактичні і психологічні аспекти навчання рідної та іноземних мов висвітлено в роботах Р. Мартинової, С. Ніколаєвої, Є. Пасічника, Ю. Пасова, О. Тарнопольського, А. Щукіна та багатьох інших.

Водночас проблема покращення іншомовної комунікативної компетенції залишається актуальною, оскільки випускники ВНЗ часто демонструють недостатній рівень її сформованості, що не дозволяє їм бути конкурентоспроможними на європейському і світовому ринках праці.

З огляду на викладене, **метою статті** є аналіз шляхів удосконалення іншомовної комунікативної компетенції студентів вищих навчальних закладів України.

Шляхи удосконалення іншомовної комунікативної компетенції студентів ВНЗ. Одним із шляхів покращення іншомовної освіти є *налагодження співпраці між викладачами як практичного курсу іноземної мови, так й інших навчальних дисциплін*. Попри значні здобутки вітчизняної теорії і практики навчання іноземних мов, випускники вищих навчальних закладів досить часто демонструють низький рівень сформованості іншомовної комунікативної компетенції. Це насамперед пояснюється тим, що комунікативна методика навчання іноземної мови багатьма викладачами не застосовується в повній мірі, а перевага продовжує

надаватись засвоєнню граматики, читанню та перекладу іншомовних текстів, заучуванню окремих лексичних одиниць. Звичайно, практичний курс іноземної мови представлений такими модулями, як «Аудіювання», «Домашнє читання», «Практика усного й писемного мовлення», однак дуже рідко між ними налагоджуються міждисциплінарні зв'язки. Викладачі цих модулів не достатньо співпрацюють один з одним, що порушує один з головних принципів навчання іноземної мови – принцип взаємопов'язаного навчання видам мовленнєвої діяльності, що в свою чергу зменшує ефективність засвоєння ІМ. Недостатньою залишається й співпраця викладачів іноземної мови та викладачів фахових дисциплін (Короткова Ю. М., 2009, с. 127-128; Voyevutko N., Kuligina O., 2016, р. 78-79).

На сьогодні вченими доведено, що ІКТ-технології здатні значно полегшити процес засвоєння мови. Звідси наступним напрямом покращення іншомовної освіти студентів є *систематичне, науково обгрунтоване використання ІКТ-технологій у навчальному процесі з мови*.

Попри те, що в Україні останнім часом застосуванню ІКТ-технологій приділяється значна увага, все ж таки необхідно констатувати той факт, що, порівняно з іншими європейськими країнами в нашій державі спостерігаються і серйозні недоліки. Для їх усунення необхідним є: широке застосування комп'ютерних технологій для спілкування іноземною мовою зі студентами інших вузів, у тому числі й іноземних, за допомогою e-mail, Forum, Skype, Net Meeting, проведення спільних відеоконференцій, круглих столів, виконання спільних проєктів тощо; функціонування Віртуального навчального середовища в кожному ВНЗ; поступове створення он-лайн бази даних навчального матеріалу, до якої матимуть доступ викладачі мови для пошуку необхідного матеріалу. Ця база може бути частиною певного освітнього порталу і поповнюватись самими викладачами; створення мультимедійних лабораторій, обов'язкова наявність та функціонування лінгафонних кабінетів (на жаль, далеко не всі вітчизняні виші мають належним чином устатковані мовні лабораторії, центри, кабінети); розвиток ІКТ-компетенції студентів як під час базової, так і післядипломної освіти; заохочення науково-педагогічних працівників до творчого використання ІКТ (наприклад, обов'язкове врахування володіння новітніми технологіями при підвищенні викладачів у посаді, розподілі навчального навантаження тощо).

Одним із дієвих засобів посилення мотивації до вивчення іноземної мови є *активна участь студентів у різноманітних програмах академічної мобільності*.

Завдяки європейським програмам обміну (ERASMUS, SOCRATES, LEONARDO), а також договорам про співпрацю між університетами студенти європейських вишів отримують можливість

навчання протягом деякого періоду (наприклад, один семестр) у зарубіжному ВНЗ, що дозволяє їм входити в безпосередній контакт з країною чи країнами, мова яких вивчається, з носіями мови, їхнім побутом, культурою.

Студенти вітчизняних вузів також мають можливість стажування за кордоном, однак такі стажування ще не є систематичними і донедавна питання про їхню організацію вирішувалось, як правило, кожним вузом самостійно.

Серед європейських програм обміну українські студенти могли скористатись програмою TEMPUS (The Trans-European Mobility Programme for University Students), а також державними чи приватними програмами, які організуються та фінансуються певною зарубіжною установою.

На сьогодні Україна є країною-партнером програми ЕРАЗМУС+ і має можливість брати участь у конкурсах, відкритих для всіх країн-партнерів у рамках Міжнародного виміру програми. Проєкт «Національний Еразмус+ Офіс в Україні» (НЕО) у тісній співпраці з Представництвом ЄС в Україні забезпечує допомогу та підтримку Виконавчому агентству з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури (ЕАСЕА) щодо запровадження в Україні Програм ТЕМПУС, ЕРАЗМУС+ у сфері вищої освіти. НЕО досліджує розвиток вищої освіти в Україні та інших сфер освіти у разі потреби («НЕО – НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕРАЗМУС+ ОФІС В УКРАЇНІ»).

Основними видами діяльності за напрямом «Мобільність студентів у вищій освіті: Erasmus+» визначено: *кредитну мобільність* (для студентів, які навчаються на програмах бакалавра (включаючи короткий цикл), спеціаліста, магістра, аспіранта, докторанта, і бажають отримати стипендію для короткотермінового навчання, стажування, дослідження чи практики в іншій країні)); *ступенева мобільність* (зразкові спільні магістерські програми, пропонувані університетами Європи та, в деяких випадках, країн-партнерів, що приваблюють найкращих студентів з усього світу. Студент буде навчатись мінімум у двох ВНЗ з різних країн. Після успішного завершення навчання, випускник магістерської програми Еразмус+ отримує відповідний диплом магістра).

Студенти для отримання стипендій подають заявки на участь у конкурсах безпосередньо до вищих навчальних закладів (кредитна мобільність) на основі міжінституційних угод, або / чи партнерств (ступенева мобільність), так само як і представники інших країн. Привілеїв чи / або обмежень немає для жодної країни світу (Про програму Європейського Союзу – ERASMUS+).

Як бачимо, останнім часом в Україні проводиться серйозна робота з активізації процесів академічної мобільності, однак існують і деякі проблеми. Серед них недостатня обізнаність студентів щодо програм обміну та знову ж таки

недостатній рівень володіння іноземною мовою для повноцінного навчання в зарубіжному вузі.

З огляду на європейську орієнтацію України, прагнення до посилення академічної і професійної мобільності громадян, важливим є *створення державного органу з сертифікації знань з іноземних мов*, філіали якого б діяли в кожному регіоні України і надавали можливість українцям не лише скласти іспит й отримати сертифікат про володіння певною іноземною мовою, а за бажанням отримати відповідну підготовку. Звичайно, тут постане питання про визнання таких сертифікатів закордоном. Тому, на перших етапах необхідним буде укладання відповідних угод із певними зарубіжними країнами, введення до складу екзаменаційної комісії зарубіжних партнерів, а згодом тих вітчизняних викладачів, яким конкретна зарубіжна держава довірить приймати сертифікаційні іспити.

Ще одним дієвим напрямом покращення іншомовної освіти студентів є *удосконалення теоретико-методологічних засад укладання навчальних програм, підручників, посібників з мови*.

Щодо навчальної програми, то тут досить корисним є досвід грецького науковця В. Токатлідю, котра наполягає, що процес розробки навчальної програми має розпочинатись з аналізу потреб учнів / студентів, формування на основі цього аналізу спеціальних цілей навчання мови, і лише після цього має відбиратись зміст, методи, форми, засоби навчання.

Зазначимо, що в країнах Європи останнім часом активно розвивається така наукова галузь, як теорія навчальної програми.

Стосовно сучасних посібників та підручників, то навчальний матеріал у них має структуруватись у модулі, метою кожного з яких є розвиток конкретного комунікативного уміння. Саме ця мета обумовлює відбір мовного, мовленнєвого,

соціокультурного матеріалу. Кожна вправа (некомунікативна, умовно-комунікативна, комунікативна) покликана сприяти розвитку заявленого комунікативного уміння.

Окрім цього, європейські вчені великої уваги надають не лише укладанню навчальних програм і посібників, а також і питанням оцінки їхньої якості. Так, інноваційним досвідом, вартим запозичення, є розроблені методи оцінювання навчальної літератури не після її укладання, а в його процесі.

Вчені зазначають, що до цього часу застосовувались і продовжують застосовуватись методи, котрі оцінюють навчальну літературу (програму, підручник чи посібник) або відразу після її укладання, або навіть після її апробації. Проте таке апостеріорне оцінювання може лише констатувати, чи література є ефективною, чи ні. Якщо ж результат виявиться негативним, продукт необхідно переробляти, витрачаючи зайві кошти і час. І ця проблема є неминучою, якщо не передбачено системи спостереження та оцінювання, яка б дозволяла вносити певні корективи до того, як продукт прийме свій остаточний вигляд.

Цікавими в цьому плані є міркування В. Токатлідю. Так, дослідниця зауважує, що укладання навчальної програми з мови за традиційною схемою являє собою процес, в якому певні дані вводяться в систему, де вони підлягають спеціальній обробці для їхнього перетворення в єдине ціле. Такими даними є ситуації спілкування, мовленнєві дії, використані засоби. Вони є компонентами, які підлягають обробці для того, щоб перетворитись в освітній «пакет» (навчально-методичний комплекс), котрий і становитиме кінцевий продукт для забезпечення навчання мови. Цей процес В. Токатлідю схематично показує таким чином (див. Рис. 1):

Рис. 1 Традиційна схема укладання навчальної програми з мови

Як видно з Рис. 1, у процесі, описаному вище, кінцевий результат може бути відмінним за очікуваний через різні причини: ускладнення у введенні даних, дисфункція в системі обробки, втручання зовнішнього фактору. Проте це не може виявитись раніше, ніж у процесі застосування продукту.

Як зазначає В. Токатлідю, це ж саме стосується й укладання шкільної та вузівської літератури. Дані –

це відібраний матеріал, система обробки – це робоча група, спосіб співпраці та координації групи, процес розробки; продукт – це навчальний посібник, результативність якого підтвердиться лише після його використання в класі / аудиторії. Схематично цей процес виглядає таким чином (див. Рис. 2):

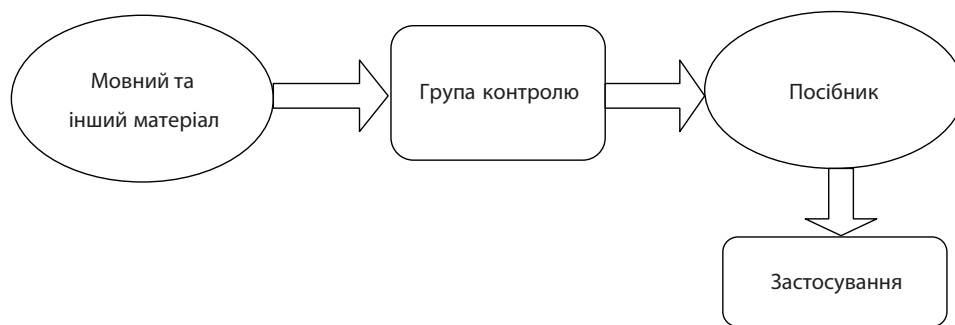

Рис. 2 Традиційна схема укладання навчального посібника або підручника з мови

Авторка наполягає, що навіть коли продукт оцінено перед його застосуванням із зазначенням деяких недоліків (у випадку списку мовних посібників, ухвалених та рекомендованих для застосування міністерством освіти), вже надто пізно для їхніх усунень. В. Токачліду пояснює таку ситуацію тим, що у вищенаведених схемах не існує зворотного зв'язку під час процесу обробки даних. Якщо результат виявиться відмінним за очікуваний, діагностика причин є неможливою тому, що недоліки посібника можуть бути пояснені самими даними (матеріалом), або організацією, складом чи функціонуванням системи обробки, або деякими зовнішніми факторами. У випадку підготовки пев-

ного посібника за цією схемою, найімовірніше, що різні рецензенти виявлять різні причини невдачі.

На думку науковця, це відбувається тому, що в традиційній схемі укладання навчальної літератури система не контролюється. Відсутньою є будь-яка можливість спостереження та оцінювання самого процесу обробки, а звідси і своєчасного втручання з метою виправлення недоліків. Вирішити цю проблему, на думку дослідниці, можна за допомогою введення до системи групи контролю, яка зможе спостерігати за процесом укладання програми / посібника та своєчасно запобігати можливим відхиленням від плану. Схематично даний процес виглядатиме таким чином (див. Рис. 3).

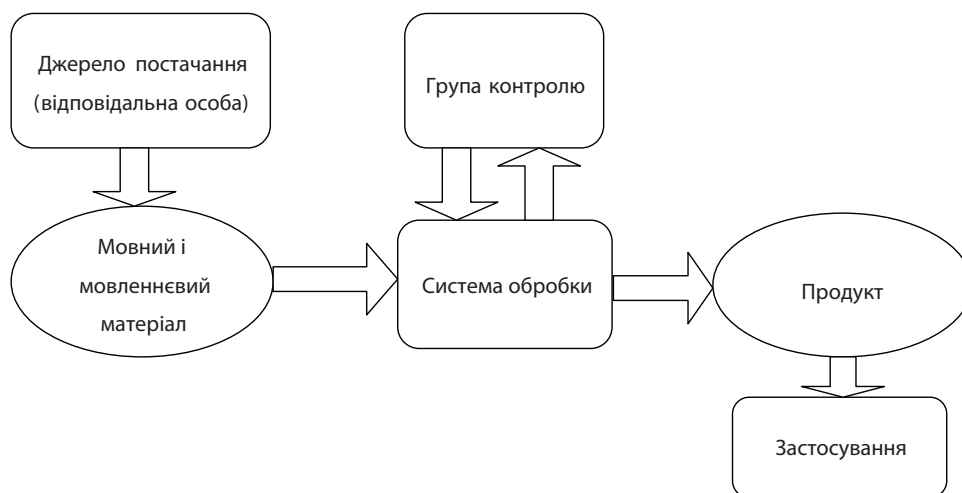

Рис. 3 Оновлена схема укладання навчальної програми / підручника з мови

У цій видозміненій схемі, на думку В. Токачліду, забезпечується постійний потік інформації до джерела «постачання» системи. Відповідальні за програму, які забезпечили систему обробки (робочу групу) даними, отриманими в ході аналізу мовно-комунікативних потреб, та привели систему до функціонування, постійно інформуються про хід виконаних робіт. А у разі необхідності, мають можливість втручання в роботу групи.

Отже, система укладання навчальної літератури, на думку В. Токачліду, має включати:

- «джерело», тобто групу відповідальних осіб, які оснащують систему. Вони вирішують, якими будуть складові та вид кінцевого продукту і яким чином буде відбуватись обробка даних;

- «вхід», тобто всі дані дослідження і засоби для їхньої обробки (наприклад, мовні засоби, необхідні технічні засоби, ресурси писемного та усного мовлення, зйомки, які здійснювались під час вивчення потреб в оточенні учнів / студентів тощо), поки вони не перетворяться на кінцевий продукт – освітній «пакет» (НМК);

- «механізм» виконання робіт. Тут інформація піддається обробці з метою її перетворення на структурні модулі, які випробовуватимуться в групах контролю, видозмінюватимуться, доки не приймуть кінцевого вигляду та свого місця в НМК. Цей «механізм» складатиметься передусім зі спеціалістів-мовників та у випадку, коли програма / посібник переслідує спеціальні професійні цілі,

й зі спеціалістів відповідної галузі. Залучаються також і спеціальні співробітники, участь яких вважається необхідною в кожній конкретній програмі (наприклад, художній керівник, програміст, архіваріус, фотограф, юрист тощо). У цей механізм включаються і способи роботи учасників (наприклад, у групах, у лабораторії тощо), шляхи координації їхньої роботи та способи їхнього спілкування з групами контролю та з «джерелом» (відповідальними) (наприклад, дослідні застосування та спостереження певних показників, тестування, заповнення анкет, написання звітів, ведення журналу (щоденнику), де фіксуватимуться сильні й слабкі моменти, можливі небезпеки тощо));

- одна або більше груп контролю. Група контролю – це невеличка кількість осіб, яким адресується освітній пакет. Кожний розроблений структурний модуль може випробовуватись, схвалюватись або піддаватись змінам, і потім знову випробовуватись у відповідній другій групі контролю;

- «вихід», тобто вихідний кінцевий продукт. Як видно зі схеми, зворотній зв'язок, який створюється групою контролю, інформує систему обробки, чи потребує вона регулювання, чи ні. Результат випробовування повідомляється також і «джерелу» (відповідальному), який, у разі необхідності, може внести певні корективи в укладання програми / посібника.

Замість або паралельно з групою контролю діють один або більше спостерігачі-експерти. Вони відзначають сильні або слабкі місця роботи, попереджають про можливі труднощі і, якщо вважають за потрібне, пропонують шляхи покращення роботи відповідальним особам. Експерти можуть передбачатись і для зовнішньої оцінки якості програми / посібника. У цьому випадку вони втручаються в роботу лише з певних причин та в певні часові проміжки укладання. Інші експерти займаються контролем економічного боку розробки програми / посібника. Схематично цей процес В. Токатлідзу показує таким чином (див. Рис. 4).

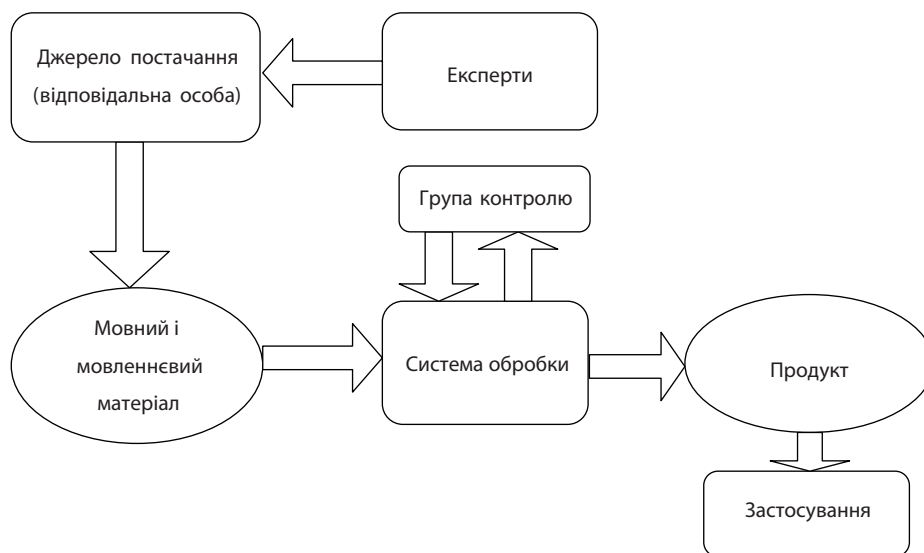

Рис. 4 Інноваційна схема укладання навчальної програми / підручника з мови

На думку дослідниці, така система укладання програми / посібника обов'язково витікатиме в продукт, який буде забезпечений від неприємних сюрпризів для його розробників (Токатлідзу В, 2004, с. 244-251).

Висновки. Таким чином, покращення іншомовної комунікативної компетенції студентів за рахунок налагодження співпраці між викладачами як практичного курсу іноземної мови, так й інших філологічних дисциплін, систематичного, науково обґрунтованого використання ІКТ-технологій у навчальному процесі з мови, активної

участі студентів у програмах мобільності, створення державного органу з сертифікації знань з іноземних мов, безумовно, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності студентів і випускників вищих навчальних закладів, удосконалення теоретико-методологічних засад укладання навчальних програм, підручників, посібників з мови.

Щодо перспектив подальших розвідок у даному напрямку, то необхідним є вивчення й творче застосування зарубіжного досвіду підвищення конкурентоспроможності фахівців в умовах глобалізації засобами іншомовної освіти.

Література

1. Короткова Ю. М. Реалізація принципу взаємопов'язаного навчання видам мовленнєвої діяльності в процесі підготовки майбутніх філологів, викладачів і перекладачів новогрецької мови / Ю. М. Короткова // Матеріали XI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДГУ «Актуальні проблеми науки та освіти», (Маріуполь, 30 січня 2009) / Маріупольський державний гуманітарний університет. – Маріуполь : Маріупольський державний гуманітарний університет, 2009. – С. 127–129.

2. «НЕО – НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕРАЗМУС+ ОФІС В УКРАЇНІ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://erasmusplus.org.ua/pro-nas.html> (дата звернення: 25.07.2017). – Назва з екрана.
3. Про програму Європейського Союзу – ERASMUS+. Загальний опис програми [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://erasmusplus.org.ua/erasmus/pro-prohramu.html> (дата звернення: 26.07.2017). – Назва з екрана.
4. Voyevutko N. Methods of using immersion teaching modern greek language in a higher education / N. Voyevutko, O. Kuligina // Advanced Education. – 2016. – Issue 5. – pp. 73–79. doi:10.20535/2410-8286.64099/
5. Тоκατλίδου Β. Γλώσσα, επικοινωνία και γλωσσική εκπαίδευση / Β. Тоκατλίδου. – Αθήνα : Πατάκη, 2004. – 310 σ.

References

1. Korotkova Yu. M. (2009). Realizatsiia pryntsypu vziaemopoviazanoho navchannia vydam movlenniievoi diialnosti v protsesi pidhotovky maibutnikh filolohiv, vykladachiv i perekladachiv novohretskei movy [The implementation of the principle of the interconnected teaching of types of language activity in the process of training of future philologists, teachers and interpreters of modern Greek language]: Proceedings of the Conference «Actual problems of science and education». Mariupol: Mariupol State University, 127–129 (ukr).
2. «NEO – NATSIONALNYI ERAZMUS+ OFIS V UKRAINI» [«NEO – NATIONAL ERASMUS+ OFFICE IN UKRAINE»]. Available at: <http://erasmusplus.org.ua/pro-nas.html> (ukr).
3. Pro prohramu Yevropeiskoho Soiuzu – ERASMUS+. Zahalnyi opys prohramy [Concerning the program of the European Union – ERASMUS+. General description of the program]. Available at: <http://erasmusplus.org.ua/erasmus/pro-prohramu.html> (ukr).
4. Voyevutko N., Kuligina O. (2016). Methods of using immersion teaching modern Greek language in a higher education, *Advanced Education*, 5, 73–79. doi:10.20535/2410-8286.64099/ (eng).
5. Тоκατλίδου Β. (2004). Γλώσσα, επικοινωνία και γλωσσική εκπαίδευση [Language, communication and language education]. Αθήνα: Πατάκη, 310 (gr).

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ИНОЯЗЫЧНОГО ОБРАЗОВАНИЯ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ИХ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Короткова Юлия, кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры педагогики и образования, Мариупольский государственный университет, просп. Строителей, 129-а, 87500 г. Мариуполь, Украина, y.korotkova@mdu.in.ua

В статье анализируется проблема улучшения иноязычной коммуникативной компетенции студентов ВУЗОВ как условие повышения их конкурентоспособности на рынке труда. Действенными путями улучшения названной компетенции определены: налаживание сотрудничества между преподавателями как практического курса иностранного языка, так и других учебных дисциплин, систематического, научно обоснованного использования ИКТ-технологий, усиление академической мобильности, совершенствование процедуры сертификации знания иностранных языков, совершенствование теоретико-методологических основ составления учебных программ, учебников, пособий по языку.

Ключевые слова: академическая мобильность; иноязычная коммуникативная компетенция; информационно-коммуникационные технологии; пособия; сертификация знаний; учебные программы; ученики.

IMPROVEMENT OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION OF FUTURE PROFESSIONALS FOR IMPROVING THEIR COMPETITIVENESS IN CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Korotkova Yuliya, PhD, Associate Professor of the Department of Pedagogy and Education, Mariupol State University, 129-a Budivelnkyiv Ave., 87500 Mariupol, Ukraine, y.korotkova@mdu.in.ua

The article analyzes the problem of improving foreign language communicative competence of students of higher educational institutions as the condition to improve their competitiveness in the employment market.

To the ways of improving foreign language communicative competence we include:

- cooperation between teachers of both a practical course of foreign language and of other disciplines (we consider the lack of interdisciplinary communication between such modules as «Listening», «Home reading», «Practice of oral and written speech», also insufficient is cooperation among teachers of foreign language and special disciplines);
- systematic scientifically-based use of ICT technologies in the educational process using the language (communication in a foreign language with students from other universities via e-mail, Forum, Skype, Net Meeting, holding of joint conferences, videoconferences, round tables, implementation of joint projects; functioning of Virtual learning environments in each higher educational institution; the gradual establishment of the online database of educational material; the establishment of multimedia laboratories, compulsory creating and functioning of language laboratories; the promotion of scientific and pedagogical workers to the creative use of ICTs);

- activation of academic mobility of students (their constant informing and encouraging to participate in such programs);
- the establishment of a public certification body of knowledge of foreign languages, whose branches would act in every region of Ukraine and provide an opportunity for Ukrainians not only to pass the exam and receive the certificate on proficiency in a certain foreign language, but the desire to receive appropriate training;
- improvement of theoretic-methodological principles of compiling curricula, textbooks, manuals, language.

Keywords: academic mobility; certification of knowledge; communicative competence in foreign languages; curriculum; information communication technology; manuals; textbooks.

Стаття надійшла до редакції 15.08.2017

Прийнято до друку 05.10.2017

УДК 371.13: 004.738.5(045)

Юлія Кажан

ORCID iD 0000-0002-4248-4248

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри німецької та французької філології,
Маріупольський державний університет,
просп. Будівельників, 129-а, 87500 м. Маріуполь, Україна
y.kazhan@mdu.in.ua

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ: ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ MOODLE

В статті йдеться про організацію роботи студентів – майбутніх вчителів німецької мови на платформі Moodle з метою вдосконалення їхньої методичної компетентності. Розглядається структура компетентності вчителя, наводяться різні класифікації компетентностей, з'ясовується роль і місце методичної компетентності в структурі загальної компетентності вчителя, описуються завдання, які виконувались студентами на платформі Moodle в рамках організації їхньої самостійної роботи з метою підготовки до проходження педагогічної практики в школі, наводяться характеристики різних типів завдань, що використовуються на платформі.

Ключові слова: компетентність вчителя іноземної мови; методична компетентність; німецька мова; планування; платформа Moodle; типи завдань; цілі навчання.

Вступ. З огляду на реформування української системи освіти до вчителів іноземних мов також висуваються нові вимоги. Сучасний вчитель має вміти організувати навчальний процес таким чином, щоб забезпечити формування компетенцій учнів, які б були їм необхідні для подальшої діяльності в багатомовному полікультурному суспільстві, а також навчити учнів вчитися самостійно, сформувавши в них навчально-стратегічні навички, які б дозволили учням в подальшому отримувати знання самостійно. Задля цього вчителю необхідно володіти різноманітними формами та методами організації навчального процесу, бути компетентним у багатьох сферах.

Аналіз останніх публікацій свідчить про те, що науковці активно займаються питаннями формування та розвитку професійної компетентності

вчителів та викладачів іноземної мови та методичної компетентності як одного з компонентів професійної. Розробляються вимоги до підготовки майбутніх учителів (Бігич О. Б., Дубасенюк О. А., Ніколаєва С. Ю., Пассов Ю. І., Шерстюк О. Я. та ін.), розглядаються питання застосування інноваційних технологій в навчальному процесі з метою вдосконалення професійної компетентності вчителів (Елькін М. В., Сохань Л. В., Хутмахер В. та ін.). Існують також роботи, присвячені проблемам формування саме методичної компетентності (Гущина Т. М., Зубков О. Л., Лебедева О. В., Соколова Г. О. та ін.), але таких праць небагато, і часто в них поняття «методична компетентність» розглядається як синонім до поняття «професійна компетентність», що суперечить класифікації компетентностей.